

dragen van een hoofddoek net zo goed een emancipatorisch effect hebben. Daarenboven wordt de protestfunctie van de hoofddoek al te vaak vergeten. Alfons HEYVAERT ('Tolerantie en huwelijk') bestudeert aan de hand van het huwelijksrecht in hoeverre ons maatschappelijk systeem andere normen verdraagt. Eerst schetst hij de evolutie van de morele waarden die de grondslag vormden van het Belgische huwelijksstelsel binnen het socio-economisch systeem. Deze analyse leidt tot de vaststelling dat polygamie en verstoting (rechtsinstituten die door de rechters op grond van de Belgische internationale privaatrechtelijke openbare orde bijna steeds geweerd worden ten voordele van het interne recht) eigenlijk toch niet zo vreemd zijn aan onze samenleving waarin vele waarden omtrent het huwelijk sterk verschoven zijn. Deze auteur is de mening toegedaan dat culturele verschillen overbenadrukt worden in het kader van de huidige crisis op de arbeidsmarkt. Deze crisis doet zich ook gevoelen in de volkswijken rond het Gentse na de teloorgang van de textielindustrie. In zijn case study wijst Jos LOOTENS ('Dagelijks leven in een Belgisch-Turkse buurt') aan dat de migrantengemeenschap er gescheiden leeft van de autochtone bevolking. Interculturele contacten vinden slechts plaats in de publieke sfeer. Conflicten hebben bijgevolg vaker betrekking op materiële aangelegenheden of openbare infrastructuur.

Het slotwoord komt toe aan Cafer KAÇAR ('Dagelijks leven in België: het standpunt van een Turkse moslim'), die het eisenpakket van de migrantenbevolking kort probeert te formuleren en een oproep doet tot wederzijds respect.

Het boek geeft vanuit zeer verschillende invalshoeken een goed overzicht van het denkwerk dat rond het integratie- en tolerantiedebat reeds werd verricht. Een grote kwaliteit berust in het feit dat het op geen enkel ogenblik poogt de lezer terwille te zijn of wil behagen door een comfortabele denkpiste aan te reiken. De lezer wordt uitgedaagd doordat hem of haar hier een kans wordt aangereikt om zich een eigen mening te vormen. Iedere bijdrage vraagt om een dialoog. Dit werk is een must voor diegenen die wensen hun zegje te doen in het debat.

Goedele FRANSSENS

'Vreemdelingen en de sociale zekerheid', Instituut voor Sociaal Recht, Faculteit rechtsgeleerdheid, K.U. Leuven, Gent, Mys & Breesch, 1996, 140 p.

Op 19 april 1996 organiseerde het Instituut voor Sociaal Recht te Leuven een studiedag met als thema 'Vreemdelingen en de sociale zekerheid'. Het verslagboek van deze studiedag is inmiddels uitgebracht.

Het domein van de sociale zekerheid is breed en gediversifieerd. Het domein van het vreemdelingenrecht is dat eveneens. In deze verzamelbundel trachten de auteurs de band tussen beide in kaart te brengen. De regelgeving van de sociale zekerheid wordt op kritische wijze onder de loep genomen voor de verschillende categorieën vreemdelingen. Een aandachtspunt dat herhaaldelijk opduikt is dat van het onderscheid tussen EU-onderdanen en derdelanders en de weerslag van dat onderscheid

op de sociale rechten van werknemers, vluchtelingen, legaal en illegaal verblijvenden, gedetacheerden en buitenlandse kaderleden. Telkens weer luidt de vraag of het hier discriminaties geldt die gebaseerd zijn op objectieve criteria en of de doelstellingen die ermee beoogd worden evenredig zijn met de aangewende middelen.

Concrete voorbeelden stofferen de verschillende bijdragen. Niet enkel Belgisch recht wordt aan een analyse onderworpen, maar eveneens de Europese regelgeving ten aanzien van burgers van derde landen. Statistische evoluties inzake de socio-economische positie van vreemdelingen in de sociale zekerheid wijzen de lezer op de ernst van de problematiek. Die ernst wordt nog eens onderstreept in het licht van de op til zijnde hervormingen in de sociale zekerheid die het solidariteitsprincipe, dat aan de basis ligt van de sociale-zekerheidsidee, zoeken te verzwakken.

Het boek biedt naast een actuele stand van zaken in de behandelde problematiek ook een doortastende kritiek op de huidige regelgeving en de weerslag hiervan op zwakkere categorieën vreemdelingen in ons recht. In die zin is het boek meer dan een inleiding: het geeft ook voer voor een kritische discussie over de geanalyseerde materie. De lezer die op zoek is naar diepere inzichten, wordt door het uitgebreide voetnotenbestand een heel eind op weg geholpen.

Goedele FRANSSENS

SCHOENAERTS, B. (en LAMIROY, M.), 'De Belgische justitie. Een Kafkaïaanse nachtmerrie', Gent, Mys & Breesch, 1995, 383 p.

De hervorming van het gerechtelijk apparaat was een materie die lange tijd scheen weggelegd voor academici en ere-magistraten. Weliswaar hebben vele advocaten een scherpe analyse gemaakt van allerlei tekortkomingen en mistoestanden in het gerecht, maar weinigen slaagden erin een coherent geheel van maatregelen aan te reiken die de gaten in het processysteem kunnen dichten en die een vlotte en eerlijke procesgang tot stand kunnen brengen. In zijn inmiddels befaamde *Kafkaïaanse nachtmerrie* breekt SCHOENAERTS met deze traditie. Vanuit zijn rijke ervaring als rechtspracticus werpt de auteur een steen in de poel van het gerecht die grote schokgolven kan veroorzaken. In zijn strijd voor een betere rechtsbedeling werd SCHOENAERTS bijgestaan door advocaat LAMIROY, zij het dat de inbreng van deze auteur beperkt bleef tot het deel over het strafprocesrecht en over de automatisering van het gerecht.

Met de precisie van een chirurg peilt SCHOENAERTS naar de oorzaken van de logheid en van de geringe slagkracht van het gerecht. De inventaris van onvolkomenheden is lang en zijn indrukwekkende diagnose, gestaafd met tal van voorbeelden uit de dagelijkse rechtspraktijk, komt voor buitenstaanders ongetwijfeld hard aan. Op zijn zoektocht naar disfuncties in het gerechtelijk apparaat gaat de auteur geen heilige huisjes voorbij, wat hem in gerechtelijke kringen wellicht geen populariteit heeft bezorgd. Zo richt hij pijlen op de magistratuur, die door zich vast te klampen aan strakke bevoegdheidsregels of door een slechte organisatie van de